

RISØ

1985-10-30

Udviklingen i Risøs virksomhed

Beslutningen om at etablere Risø blev truffet i midten af 1950'erne, først og fremmest ud fra ønsket om at sikre dansk deltagelse i den på dette tidspunkt nyetablerede, internationale forskning vedrørende udnyttelsen af atomenergi. Ud fra alment videnskabelige og teknologiske grunde ansås det for nødvendigt, at Danmark havde en egen forsknings- og udviklingsindsats på nukleare områder i videste forstand. Risø blev oprettet som et bredt anlagt nationalt forskningscenter med arbejdsopgaver på det naturvidenskabelige område inden for grunddiscipliner som fysik, kemi, biologi, metallurgi samt landbrugsforskning.

Der blev ved Risøs etablering opbygget et antal forsøgsfaciliteter, der var enestående i Danmark. De vigtigste var og er de nukleare forskningsreaktorer, som blev anvendt og fortsat anvendes inden for en række forskningsområder, og som samtidig har bidraget til opbygning af teknologisk viden, som bl.a. er anvendt ved rådgivning af myndigheder i nukleare spørgsmål.

Gennem 1960'erne og i begyndelsen af 70'erne var hovedformålet med Risøs kernekraftforskning at tilvejebringe viden og teknologisk indsigt med henblik på at kunne rådgive myndigheder, elværker og dansk industri i forbindelse med et dansk reaktorprogram. I begyndelsen af 1960'erne blev der lagt en betydelig indsats i udvikling af et reaktorkoncept af tungtvandstypen, medens arbejdet i slutningen af 60'erne blev orienteret mod letvandsreaktorer, som på daværende tidspunkt ansås for at blive den foretrukne reaktortype i et dansk kernekraftprogram.

I halvfjerdsenerne blev arbejdet derudover overvejende orienteret mod sikkerheds- og miljømæssige aspekter ved anvendelse af kernekraft. Mod slutningen af halvfjerdsenerne er den kernekraftrelaterede forskning reduceret

og koncentreret om færre områder. De derved frigjorte ressourcer er anvendt til andre påtrængende forskningsopgaver, især i forbindelse med forskning inden for andre energiteknologier. Denne udvikling er fortsat i 80'erne.

Risø er i dag et forskningscenter med et solidt fundament i arbejde inden for grundvidenskaberne og med et bredt forsknings- og udviklingsarbejde inden for en række sektorer med energi som væsentligt målforskningsområde. Formålet er at tilvejebringe viden, resultater og erfaringer til gavn for samfund og erhvervsliv på kort og langt sigt. Risø har i dag ca. 1.000 medarbejdere og en årsomsætning på ca. 340 mill. kr., hvoraf en fjerdedel hidrører fra indtægtsdækket virksomhed.

Gennem den sidste halve snes år har den reale værdi af Risøs finanslovsbevilling været stadigt faldende. Den samtidige reale stigning i den indtægtsdækkede virksomhed er for Risø et tydeligt tegn på, at de opgaver, Risø løser, er af interesse for aftagere både her i landet og internationalt. Det er samtidig et af eksemplerne på, at det seneste tiårs omstilling af aktiviteterne er styret i en retning, som har sikret Risøs centrale placering i løsningen af aktuelle forskningsopgaver. Denne hastige forøgelse af den indtægtsdækkede virksomhed har som grundlag haft en avanceret og langsigtet grundforskning. Balancen mellem den indtægtsdækkede virksomhed og grundforskningen må imidlertid overvåges nøje, idet det er vigtigt, at den indtægtsdækkede virksomhed udvikles på en sådan måde, at Risøs grundlag som forskningscenter med et værdifuldt samspil mellem langsigtet, naturvidenskabelig forskning, teknologisk udvikling og anvendt forskning bevares. Grundforskning og forskeruddannelse kombineret med relevante sektorforskningsområder er nødvendig for bæredygtige